

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

عنوان:

تحلیل اجرای برنامه مجموعه مداخلات مؤثر برای بیماری های غیرواگیر (ایراپن) در مراقبت های بهداشتی اولیه: یک مطالعه ترکیبی در مرکز بهداشت شهرستان کرمان

نگارنده: مهدی غلامی

استاد راهنما: دکتر وحید یزدی فیض آبادی

اساتید مشاور:

دکتر محمد حسین مهرالحسنی

دکتر مهدی شفیعی

منیژه جمشیدی گوهری

سال تحصیلی: تابستان ۱۴۰۱

شماره پایان نامه: ۱۰/۲۹/۸۴۰

چکیده

مقدمه و هدف: بیماری‌های غیرواگیر به عنوان یک تهدید آشکار نه تنها بر علیه سلامت انسان‌ها، بلکه بر علیه رشد و توسعه اقتصادی جوامع مورد تأکید قرار گرفته‌اند. برنامه ایران یکی از مداخلات اصلی نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه برای شناسایی بهنگام بیماری‌های غیرواگیر و ارتقاء سلامت مردم در ایران محسوب می‌شود. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی نحوه اجرای مداخلات این برنامه در مرکز بهداشت شهرستان کرمان انجام شد.

مواد و روش: این مطالعه یک مطالعه ترکیبی از نوع سه سوسازی همزمان می‌باشد که در دو بخش کمی و کیفی انجام شد. در بخش کمی جامعه مورد مطالعه تمامی مراکز مجری برنامه مجموعه مداخلات اساسی بیماری‌های غیرواگیر در مراقبت‌های بهداشتی اولیه در شهرستان کرمان می‌باشد که به روش سرشماری همه مراکز ارزیابی شدند. در بخش کیفی با استفاده از روش گوله برفی و نمونه‌گیری حداکثر تنوع^۱ مصاحبه‌ها انجام شد. براساس دستورالعمل اجرای برنامه در ایران و استانداردهای برنامه PEN در WHO، یک چک لیست محقق ساخت در دو بخش ارزیابی استانداردهای ملی و جهانی تدوین گردید. سوالات نیمه ساختاریافته مصاحبه در بخش کیفی بر اساس چارچوب عملکرد مراقبت‌های بهداشتی اولیه (مدل 5S-5M-5C) توسط تیم پژوهش تنظیم شد و با دعوت از ذینفعان برنامه، مصاحبه صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل بخش کمی و بخش کیفی به ترتیب از نرم افزار SPSS ۲۲ و MAXQDA ۲۰ انجام شد.

یافته‌ها: در بین مراکز خدمات جامع سلامت؛ محور نظام اطلاعات و نظام مراقبت بیشترین و محور تجهیزات کمترین تعداد را دارند. در بین پایگاه‌های سلامت؛ محور نظام مراقبت بیشترین تعداد و محور دسترسی و نظام اطلاعات کمترین فراوانی را به خود اختصاص دادند. در بین خانه‌های بهداشت؛ محور دسترسی بیشترین تعداد و محور تجهیزات کمترین امتیاز را دارند. در بین شهرستان کرمان؛ بیشترین و کمترین امتیاز را محور نظام

¹ Maximum variation

مراقبت و محور نیروی انسانی دارند. محورهای دسترسی، نظام اطلاعات و نظام مراقبت جزء ضعیف ترین محورها قرار گرفتند. بیشترین امتیاز خوب کسب شده در محور دسترسی در خانه‌های بهداشت گزارش شده است. در بخش کیفی فراوانی کدها در طبقه دسترسی با ۵۸، نیروی انسانی با ۲۵، تجهیزات با ۱۷، نظام اطلاعات با ۱۵ و نظام مراقبت با ۱۴ کد به دست آمد که به ترتیب طبقات دسترسی و نیروی انسانی بیشترین کدها را به خود اختصاص داده بودند.

نتیجه گیری:

وزارت بهداشت لازم است تا ادغام بیماریهای غیرواگیر در مراقبت‌های بهداشتی اولیه نظیر مکانیسم‌های ارجاع بیماران و پزشک خانواده، ارزیابی آموزش‌ها و مهارت‌ها به پرسنل بهداشتی و پشتیبانی تجهیزات را در دستور کار خود قرار داده که این قبیل اقدامات اجرای بسته‌های اساسی بیماری‌های غیرواگیر را در سیستم‌های بهداشتی تسهیل و تضمین می‌کند.

کلیدواژه‌ها: بیماری‌های غیرواگیر، ایران، مراقبت‌های بهداشتی اولیه، کرمان

Kerman University of Medical Sciences

School of Management and Medical Information

In Partial Fulfillment of the Requirements For the Degree MSc

Title:

Analysis of the implementation of a set of effective interventions for non-communicable diseases (Irapen) in primary health care: a combined study in the Health center of Kerman city

By

Mehdi Gholami

Supervisor

Dr. Vahid Yazdi Fyazabadi

Advisors

Dr. Mohammad Hossein Mehrothassani

Dr. Mehdi Shafiei

Manijeh Jamshidi Gohri

Thesis No: 10/29/840

Date: Summer 2022

Abstract

Introduction and purpose: non-communicable diseases have been emphasized as a clear threat not only against human health, but also against the economic growth and development of societies. Iraperen program is one of the main interventions of the primary health care system for the timely identification of non-communicable diseases and improving people's health in Iran. Therefore, the present study was conducted with the aim of investigating the implementation of the interventions of this program in the health center of Kerman city.

Materials and methods: This study is a mixed method study of the simultaneous triangulation type, which was conducted in two quantitative and qualitative parts. In the quantitative part of the studied population, all the centers implementing the basic interventions of non-communicable diseases program in primary health care in Kerman city were evaluated all centers by the census method. In the qualitative part, the interviews were conducted using the snowball and the maximum variation sampling method. Based on the program implementation instructions in Iran and the PEN program standards in WHO, a research checklist was developed in two parts of national and international standards evaluation. The semi-structured interview questions in the qualitative part were prepared by the research team based on the primary health care performance framework (5S-5M-5C model) and the interview was conducted by inviting the program beneficiaries. To analyze the quantitative part and the qualitative part, 22SPSS and 20MAXQDA software were used, respectively.

Findings: Among comprehensive health service centers; The axis of the information system and the care system have the largest number and the axis of the equipment has the least number. among the health posts; The axis of care system had the highest number and the axis of access and information system had the least frequency. among the health houses; Access axis has the highest number and equipment axis has the lowest score. among the Kerman health center; The highest and lowest points are the axis of the care system and the axis of human resources, respectively. Access, information system and care system were among the weakest axes. The highest good score obtained in the axis of access was reported in health houses. In the qualitative part, the frequency of codes in the access class was 58, human power was 25, equipment was 17, information system was 15, and care system was 14 codes.

Conclusion: It is necessary for the Ministry of Health to integrate non-communicable diseases into primary health care, such as mechanisms for referring patients and family doctors, providing training and skills to health personnel, and supporting equipment. such as this measures facilitate and guarantee the implementation of basic packages of non-communicable diseases in health systems.

Keywords: Non-Communicable Diseases, IRAPEREN, Primary Health Care, Kerman

